

nytt
från **FSS**

FÖRENINGEN
SVERIGES
SOCIALCHEFER

Red: Arne Borg

Utlämnande från socialtjänsten av uppgifter till domstol

Sedan Föreningen Sveriges Socialchefer beretts tillfälle att inkomma med yttrande med anledning av skrivelse från Malmö socialförvaltning betr vissa frågor om utlämnande från socialtjänsten av uppgifter till domstol, får föreningen härmed anför följande:

Den aktualiserade frågan gällde ursprungligen en begäran från stämningssmannen om att få adressen till en person som skulle delges stämning och kallelse till huvudförhandling i brottmål vid tingsrätten. Socialförvaltningen vägrade utlämna informationen med hänvisning till bestämmelserna i sekretesslagen. Ärendet överklagades till kammarrätten som prövade frågan om utlämnande av uppgifterna såväl enligt 7 kap 4 § 1 st sekretesslagen som enligt 6 § Lagen om personundersökning i brottmål jämfört med 14 kap 1 § sekretesslagen. Kammarrätten biföll ej besvaren. Tingsrätten anförde här – efter besvär hos regeringsrätten. Regeringsrätten synes inte ha ändrat på kammarrättens beslut vad gäller frågan om utlämnande av uppgifter med stöd av sekretesslagen men väl när det gäller frågan om utlämnande av uppgifter enligt 6 § lagen om personundersökning i brottmål. Regeringsrätten ansåg således att uppgifterna skulle utlämnas med hänvisning till be-

stämmelser i lagen om personundersökning i brottmål.

Således kan konstateras att uppgifter av förevarande slag med hänvisning till sekretesslagen inte ska utlämnas från socialtjänsten till exempelvis domstol. Domstolen synes emellertid ha möjlighet att under åberopande av bestämmelserna i lagen om personundersökning i brottmål informera vilka uppgifter den önskar från socialtjänsten, således även uppgifter om exempelvis bostadsadress för att kunna verkställa delgivning.

Personundersökningen i brottmål syftar regelmässigt till – såvitt föreningen kan finna – att ge domstolen underlag för bedömning av påföljden i ett individuellt fall. Personundersökning förekommer sällan i "bagatellmål". Enligt föreningens mening kan det inte ha varit avsikten med bestämmelserna i lagen om personundersökning att sådana undersökningar skulle ha något brottsutredande syfte.

Föreningen kan således konstatera att bestämmelserna i sekretesslagen skulle hindra att upplysningar om en person kan utlämnas till domstol för att exempelvis möjliggöra delgivning av stämning eller kallelse. Föreningen finner det naturligt att om lagstiftarna avsett att socialtjänsten skulle utlämna uppgifter av denna karaktär till domstolar eller andra myndigheter så borde detta ha framgått av bestämmelserna i sekretesslagen. De bestämmelser i lagen om personundersökning i brottmål som gör det möjligt att i samband med personundersökning inhämta uppgifter från socialtjänsten har såvitt föreningen kan finna tillkommit för att möjliggöra att en personundersökning kan bli så fullständig som möjligt. Det förvånar därför föreningen att denna lag kan tillämpas för att få uppgifter från socialtjänsten som annars med hänsyn till bestämmelserna i sekretesslagen inte kan utlämnas, uppgifter som inte synes ha med personundersökning i brottmål att göra.

Den nya sekretesslagen har i betydande grad begränsat möjligheterna bland annat för andra myndigheter att få uppgifter från socialtjänsten. Föreningen finner att detta ökade skydd för den enskildes integritet är anslaget att iaktta. Lagstiftningen har uppenbarligen avsett att skyddet ska gälla trots att uppgiftslämnande kan underlätta en annan myndighets rättsenliga åtgärder. Föreningen anser att detta utökade skydd för den enskildes integritet är välgrundat.

Om lagen om personundersökning i brottmål ska tolkas så att domstolarna också ska kunna erhålla upplysningar för att nå personer för delgivning etc, synes det vara en ny tolkning. Enligt föreningens mening kan det inte ha varit lagstiftarnas avsikt att denna lag skulle tillämpas i sådana fall utan här måste avsikten ha varit att sekretesslagens bestämmelser skulle gälla.

**bok
recensioner**

Ungdomsbrottsligheten – fortfarande den svåraste kriminalpolitiska huvudvärken

JERZY SARNECKI

Ungdomsbrottslighet

Liber 1981

Under 1960-talet var ungdomsbrottsligheten det allt överskuggande kriminalpolitiska debattämne

Knut Sveri visade i sin gradualavhandling att kriminaliteten bland barn och ungdom hade en dittills oanad omfattning. Politikerna krävde snabba krafftåg. Klientelundersökningen och en rad andra utredningar (bla den kjellinska ungdomsbrottsutredningen) tillsattes och började sprida ljus i mörkret. Det saknades inte heller uppgifter för forskningen. Kerstin Elmhorns och Birgitta Olofssons undersökningar av den självdeklarerade brottsligheten bland skolbarn uppfattades på många håll som skrämmande information.

Men sen blev det tyst. Kriminalpolitikerna och forskarna siktade in sig på andra områden – våldsbrottsligheten, narkotikabrotten och särskilt den "moderna" ekonomiska brottsligheten. Intresset för ungdomsbrotten slocknade.

Det känns därför befriande att få Sarneckis bok i handen med en erinran om att ungdomskriminaliteten trots allt ger oss den svåraste kriminalpolitiska huvudvärken. Sarnecki är väl insatt i denna problematik. Han har som forskare på BRÅ visat sig ha en rak och förnuftig inställning utan att hemfalla åt ofruktbart psykologiserande. Boken bör från den synpunkten välkomnas av våra beslutsfattare.

Efter att inledningsvis utifrån tillgängliga källor ha beskrivit formerna och omfattningen av ungdomsbrottsligheten ger sig Sarnecki in på kärnfrågorna: varför blir ungdomar brottslingar och hur reagerar samhället mot deras kriminalitet? Det finns här en rad undersökningar som Sarnecki plockar fram, dammar av och sammanställer. Redovisningen blir till stor del en rekapitulering av 60-talets forskningsresultat med senare uppföljningar, olika tänkbara orsakssammanhang analyseras och teorierna nagelfars. Sarnecki stannat emellertid inte med det. Han vill också sammanfatta resultaten och klargöra var vi står i dag med blicken i framtiden.

Boken ger en god introduktion i

ämnet. Några djärva slutsatser med radikala förslag till åtgärder lämnar visserligen inte Sarnecki. Det har han väl heller inte avsett. Naturligtvis hade det varit intressant att få forskarens omdöme om systemets effektivitet. I diskussionen om tvång (ev typ Hassela) contra frivillighet nöjer han sig med att redovisa frontställningen. Och frågan om samhällets åtgärder gett resultat besvaras med att "man i vart fall inte lyckats hindra ökningen av ungdomskriminaliteten – fast vi inte vet om ökningen skulle ha varit ännu större om inga åtgärder vidtagits".

Så svarar den försiktige forskaren. Vi kan bara konstatera att det inte hänt mycket sedan aktionen mot ungdomsbrottsligheten tog fart under 60-talet.

Erland Aspelin

Att övervinna självsplittring

HORST E RICHTER

Mellan allmakt och vanmakt. Tron på människans allmakt, en idéns födelse och kris

Värnamo: P A Norstedt & Söners Förlag, 1981.

Den västtyske professorn i psykosomatik och psykoterapi Horst Richters tredje bok på svenska är en inträngande uppgörelse med en av våra viktigaste existentiella frågor – nutidsmänniskans vanmäktiga dröm om ofelbarhet och osårbarhet.

Bokens första del behandlar historien om den mänskliga allmaktens illusion. Det är svårt att kort göra rättvisa åt de många fyndiga reflexioner och utläggningar som Richter förmedlar under resan genom vetandets historia. Några linjer bör dock omnämnas.

Genom uppbrottet från medeltiden försvann Gud från arenan och människan ville själv bli Gud. Med den första ansatserna till naturvetenskapligt orsakstänkande öppnade

sig orsakskedjans lineära oändlighetsperspektiv. Efter förlusten av det gudomliga beskyddet blev det det individuella jagets självmedvetande, som garanterade en modern trygghetskänsla. Frukten att bli övergiven av Gud förvandlades enligt Richter till oro för att förlora det fullständiga självmedvetandet och den intellektuella behärsningen av tillvaron. Jaget räddade sig undan hotet inför en komplett hjälplöshet och övergivenhet genom att i fantasin tillägna sig den gudomliga allmachten och fullkomligheten. Det är detta allmakt-vanmaktskomplex som utgör bokens röda tråd.

Utopiska lyckodrämmor för trasiga människor, räddandet av allmaktssillusionen genom att ge upp det inre, hjärtats logiks efterträddande av huvudets logik, hur känslorna avskiljs, kvinnan omyndigförklaras och humaniteten undertrycks och patriarkaliska tanke- och organisationsmönster ägnas enskilda kapitel åt.

Bokens andra del handlar om Sjukdomen att inte kunna lida. De vanligaste metoderna att eliminera lidandet är enligt Richter förintelse av det ondas upphov som ligger utanför en själv, flykt från lidandet genom undvikande och förnekande strategier och förakt för lidandet genom att höja sig över lidandet och övervinna det på ett heroiskt sätt. Särskilt intressant är den genomlysning som terapin som samhällsfenomen får. Richter beskriver den semantiska maskeringens strategi. "Hela det psykiska vad och hur reduceras skenbart till en vetenskapligt överflödig privatsak, till ett verksamhetsfält för själäsörjare, anhängiga och – i extremfall – psykoterapeuter". Utvecklingen i välfärdsstaterna har, menar han, lett till "en socialpolitik som blir till en konstfärdig nödförpackningspolitik. De lidande ropar inte längre ut sin nöd och vet till slut inte, att deras kosmetiskt överskyddad nöd är nöd över huvud taget".

Uppgiften som behandlas i bokens tredje del är att övervinna människans psykiska och sociala självsplittring. De nya alternativa ungdomskulturerna uttrycker enligt Richter för närvarande de anpassades lidande — ett lidande som de anpassade själva för närvarande undertrycker och förnekar. Det avstånd som dessa grupper tar till oss är bara en konsekvens av det oerhörda likriktningstryck som inte tillåter dem att leva i vår närhet. Ungdomsprotester ses som relevanta utmaningar till samhället att göra sig medvetet om sitt eget förnekade misslyckande.

Den korrupperade kärlekens befrilelse är en viktig del i kampen enligt Richter. "Bilderna av människor av måttlig storlek vilka befinner sig i gemenskap till varandra på samma nivå, människor som vill förverkliga sin frihet i denna gemenskap och inte mot den; som inte måste hata eller frukta sitt ömsesidiga beroende utan kan bejaka det som ett meningsfullt symmetriskt Var, där man hänvisar till varandra." Bejakandet av döden ser Richter som en förutsättning för Gudskomplexets upplösning och för att nå ett mänskligt mått mellan vanmakt och allmakt. Människan skulle hela tiden kunna bejaka sig som det hon är, och inte ständigt som det hon hoppas bli eller som hon kanske en gång var. Sympatiens urfenomen framhålls som en grund för solidaritet och rättvisa. "I den äkta medkänslan upphävs också en relations hierarkiska struktur. I stället för ett över- och under-förhållande uppstår en jämställdhet, ett helt solidariskt deltagande." "Den sekellånga diskrimineringen av emotionaliteten har dövat känslan för att den enda ursprungligt mänskliga drivkraft som över huvud taget kan motivera en nedbrytning av inhumana förtrycksrelationer finns i sympatiens urfenomen." "Sympatiens urfenomen är den naturliga dispositionen i den emotionella logiken, i hjärtats logik, att sträva efter ett socialt sam-

liv med solidaritet och rättvisa." "Sympatiprincipen fordrar jämlikhet, ett äkta delande av styrka och svaghet, en symmetri i givande och tagande. Den kräver de undertrycktas politiska befrielse, men inte bara en omvändning av förtrycket efter de diskriminerades seger. "Richter menar, att vi måste på nytt lära oss vad mänsklighet egentligen innebär. Detta "genom en större tilltro till vår sensibilitet och omvänt genom större misstro mot vår ensidigt idealiserade strävan efter förtydligande och mot det s k sakliga tvånget."

Bokens sista del bär titeln En lärorik psykoanalys och redovisar den mångåriga kontakten som Richter hade med en man vars problematik i det enskilda fallet återspeglade generationernas kamp mellan allmakt och vanmakt. Boken gav mig mycket tankemässig stimulans även om språkdräkten, vilket framgått av mina citat, bitvis är svår. Detta kräver att läsaren tänker själv och reflekterar. Boken avrundas med konstaterandet, att "på längre sikt kan ett fruktbart samhällslev bara existera om man finner ett nytt sinnelag, där alla tillsammans tar del i alla andras problem, och detta medvetande leder till tålmodigt nedrivande, i stort och smått av de självdestruktiva över- och underförhållandena".

Carl-Gunnar Eriksson

Till varje pris hindra kärnvapenkrig

CHRISTOFFERSEN, T. & PRYDZ, H. (REDAKTÖRER):

Atomkrig i medisinsk perspektiv, Universitetsforlaget, Oslo, 1981

Det är nog inte en slump att den första nordiska boken av läkare om atomkrig utges i NATO-paktslandet Norge. I Sverige lever vi med en outtalad förhoppning om att kärnvapenkrig inte angår oss därför att vi

är neutrala och inte har egna kärnvapen. I Norge kan man inte blunda på samma sätt. Tyvärr är det inte så enkelt för oss svenskar heller. Flera sannolika mål för kärnvapenbestykade robotar kommer t ex att finnas nära våra gränser, och förutom att robotar kan träffa fel och hamna hos oss, så kan vi få mycket stora problem med radioaktivt nedfall om Norge, Danmark, Tyskland eller Sovjet blir utsatta för kärnvapenanfall. FOA har uppmärksammat dessa problem och har gjort beräkningar över vad kärnvapenexplosioner nära våra gränser kan komma att medföra i form av fysiska risker. Vad som gör den här boken speciellt värdefull är dock att man analyserat vilka konsekvenser ett kärnvapenanfall skulle få på *totalsamhället* även i ett *längre tidsperspektiv* än de första dagarna efter smällen.

Boken har fickformat och är lätt läst. Ingen läkare kan med gott samvete påstå att den är för tidsödande att ta sig igenom. Den innehåller dels bakgrundsinformation om kärnvapen ur fysisk och strategisk synpunkt och dels en genomgång av Norges möjligheter att klara av de medicinska skadorna. Det är dystrofisk läsning. Sjukvårdsresurserna skulle bara räcka till en bråkdel av befolkningen, och dessutom skulle de få resurser som finns i närheten av skadeområdet vara helt utslagna. Kombinationskadorna, t ex brännskador och fraktur, skulle allvarligt komplicera bilden. Administration och kommunikation skulle bli lamslagda. Epidemier skulle snart utbryta. Maten skulle snart ta slut, bl a därför att boskapen dör och maten blir radiokontaminerad. Norge skulle bli starkt beroende av hjälp från Sverige.

Den kanske mest skrämmande läsningen utgör Einar Kringlens kapitel. Han pekar på att människor allomfattande krissituationer primärtiviseras. Detta har betydelse både före och efter kärnvapenanfallet. Före därför att beslutsfattarna i en politisk storkris blir uttrötta och utsätts för irrationella krav från en

otålig omgivning. Detta gör att det osannolika tyvärr inte är så osannolikt så länge vi har den enorma kärnvapenbestyckningen i stormakternas krigsmakt. Efter därför att våra kalkyler av hjälpbehov efter en kärnvapensmäll sannolikt har mycket litet med verkligheten att göra. När de flesta dör runt omkring och alla kommunikationer är brutna blir man inte så hjälpsam. Det blir kamp om de få brödbitar och den lilla värme som kan finnas i närheten.

Författarna är eniga: Det finns bara ett alternativ, och det är att till varje pris hindra kärnvapenkrig. Att tro att vi skall "klara" anfall med "taktiska" "teater"-vapen – skönsmålningen är ett kusligt inslag – är ena vansinnet. Det är vår plikt som läkare att göra detta klart för alla beslutsfattare som vi träffar på.

Töres Theorell

ytlig undersökning om avlastning

VITA PRUZAN og JAN SPOHR

Familjer med psykisk handikappade barn. Avlastning og behov.

Socialforskningsinstituttets publikation 109. 240 sider. Pris kr. 40 I Kommission hos *Teknisk Forlag*. København.

I denna danska undersökning beskrivs behovet av avlastning för familjer med förståndshandikappade barn. Det rör som om en omfattande undersökning – sammanlagt 1553 familjer har intervjuats. Svarsfrekvensen uppgår till hela 97 % vilket visar, att detta är en angelägen frågeställning för de berörda familjerna.

Att familjer, som har handikappade barn blir mer ansträngda, såväl praktiskt som psykiskt, torde alla vara ense om. Men på vilket sätt denna belastning gestaltar sig är

dock mera otydligt. Därför blir innebörden av begreppet avlastning också flytande. I den danska undersökningen definieras begreppet brett: avlastning i hemmet, avlastning utanför hemmet, ekonomisk hjälp, stöd och rådgivning till föräldrar. Detta innebär att i denna definition av avlastning innefattas det mesta av samhällets stöd till familjer med handikappade barn. För att särskilja familjerna har man uppskattat belastningsgraden genom att väga samman barnens behov av hjälp och tillsyn. Familjerna har därefter delats in i fyra kategorier. Då man inte har ställt belastningsgraden i relation till barnets ålder, blir det fler yngre barn i de mest belastande grupperna. Detta är brister, som gör mig tveksam till undersökningen. För oss, som arbetar praktiskt med familjer med handikappade barn, är avlastningsfrågan mycket väsentlig. En av de svåraste avvägningarna handlar om, att ta ställning till vad, som är realistiska behov och anspråk på avlastning. Denna undersökning arbetar med alltför vaga begrepp för att kunna ge uppslag i ett sådant sökande.

Mer intressant är det avsnitt, som berör föräldrarnas psykiska och sociala hälsa. Resultaten tyder på en försämrad hälsa för båda föräldrarna. Detta gäller speciellt för mödrarna, vars arbetsliv, sociala och psykiska situation förändrats avsevärt. Slutsatserna måste ställas mot bakgrunden, att även om de insamlade uppgifterna gäller båda föräldrarna, är det betydligt fler mödrar än fäder som intervjuats.

När man granskat avlastning utanför hemmet, speciellt för kvällar, veckoslut och semestrar framkommer en stor skillnad i faktiska utnyttjandet av tillgängliga resurser, jämfört med de behov familjerna uppger sig ha.

Författarna förklarar detta med, att familjerna har anpassat sig till sina levnadsvillkor, och därför inte kan föreställa sig andra möjligheter, än sådana som de känner till. Detta

är i mitt tycke en förenkling av en betydligt mer sammansatt problematik. Familjers förmåga att använda sig av möjligheter till avlastning speglar ofta hur de lärt sig att handskas med barnets handikapp.

Denna undersökning sker i anslutning till att omsorgsvården i Danmark går över från statlig till landstings- och kommunal huvudman. Det socialpolitiska perspektivet löper som en röd tråd genom undersökningen. Normalisering och integrering har präglat handikappolitiken under de senaste åren, vilket gjort, att man strävat efter att de handikappade barnen skall bo med sina föräldrar. Att samhället kan ha ett ekonomiskt intresse av detta, är inte lika livligt debatterat. Resultaten i undersökningen visar att det är familjer i den mest belastade gruppen, som uppvisar mest symptom och missnöje. Hur rimligt är det, att en ordinär familj vårdar ett barn som kräver spädbarnets omsorg hela livet? Var går gränserna och vilka valmöjligheter finns? Frågeställningar av det här slaget skymtar försiktigt fram i undersökningen, men diskuteras beklagligt nog inte. Den här typen av värderings- och attitydfrågor blir ju trots allt den utgångspunkt, som organisationen av omsorgsverksamhet utgår ifrån.

Jag närmade mig denna undersökning med stort intresse, då avlastningsproblemen är en ständigt aktuell fråga i mitt dagliga arbete. Helt allmänt tycker jag att de resultat som redovisats, motsvarar de kliniska intrycken av, hur familjer med handikappade barn ser på sina levnadsvillkor. Dock tycker jag att detta är en svåräst redogörelse som är alltför tyngd av statistiskt material. Jag tror att man genom en noggrannare definition av avlastningsbegreppet skulle kunna belysa såväl behov som värderingar på ett mer ingående sätt. Möjligen är denna undersökning mest stimulerande genom de frågeställningar som författarna inte behandlar, då de indirekt manar till debatt och opposition ge-

nom att behandla en angelägen fråga på ett i mitt tycke ytligt och diffust sätt.

Britta Lundén

Socialtjänsten och forskningen

Delegationen för social forskning skriftserie nr 2.

Stockholm: Liber, 1982.

Ca 45:—

Utvecklingen av socialpolitiken har skett utifrån en politisk vilja att skapa ett välfärdssamhälle. Forskningen kring de socialpolitiska reformernas olika effekter och verkningar har hittills varit relativt begränsade. Den nya socialtjänstlagen och nästa års hälso- och sjukvårdslag kan på sikt komma medföra genomgripande förändringar av det sociala arbetet och arbetet inom hälso- och sjukvården.

För att stimulera forskningen om socialtjänsten arrangerade Delegationen för social forskning en konferens hösten 1981 med ett 80-tal deltagare. Föredragen och gruppdiskussionerna vid detta möte har nu publicerats i en fin pocketbok. I boken finns även redovisat samrådsgruppen för social tjänst och vårdpolitiks symposium rörande riktlinjer för forskning och utveckling den 2 mars 1982.

Materialet i boken är mycket stimulerande och tankeväckande. Inte minst gäller det alla det projektuppslag som forskningsintresserade kan dra nytta av. Boken är en utmaning till alla verksamma inom socialtjänsten: skall forskningen koncentreras till de institutioner för socialt arbete, som ny byggs upp, eller skall forskningen bedrivas av människor ute på fältet? Tanken på fält- och forskningsstationer återkom i många inlägg i boken, som också utgör en exposé över ett totalt DSF-stödd projekt inom socialtjänsten.

Alla intresserade av socialtjän-

stens utveckling kan ha glädje av att ta del av bokens många tankeväckande frågor. Samtidigt varnas för en alltför optimistisk syn på vad forskningen kan ge. Den forskningsstödda socialtjänsten kommer inte att ge oss någon ny himmel eller någon ny jord men den bör kunna göra onda förhållanden mindre onda. Det är inget dåligt resultat tyckte Jan Nasenius, för att citera en av föredragshållarna.

Läs DSF:s aktuella bok om forskning- och utvecklingsarbete inom socialtjänsten. Diskutera vad som kan göras för att utveckla och stärka den sociala omsorgen i en tid då den gemensamma sektorn starkt ifrågasätts.

Carl-Gunnar Eriksson

Våra recensenter

Erland Aspelin är hovrättslagman i hovrätten för Skåne och Blekinge, *Carl-Gunnar Eriksson* verksam vid socialmedicinska avdelningen vid Regionsjukhuset, Örebro, *Töres Theorell* professor vid Statens institut för miljömedicin, *Britta Lundén* psykolog vid Stockholms läns landstings omsorgsnämnd.

Böcker till redaktionen

Gert Hansen

Sociale serviceydelser for ældre

Socialforskningsinstituttet, med-delse 37, Köpenhamn 1982, 184 sid

Sten Martini

Beboere foran byfornyelse

Socialforskningsinstituttet, med-delse 38, Köpenhamn 1982, 174 sid

Amning. — En bok om amning och bröstmjölk

Socialstyrelsens byrå för hälsoupplysning, h fakta 4, Liberförlag, Helsingborg 1982, 240 sid, 60 kr

Knut Naess

Läkemedelshandboken

Natur och Kultur, Sthlm 1982, 320 sid, 125 kr

Per-Anders Lindén & Matti Similä

Rättsmedvetandet i Sverige

Brottsförebyggande rådet, rapport 1982: 1, Sthlm 1982, 147 sid

Socialstyrelsen:

Familjehem

Allmänna råd från socialstyrelsen 1982: 2, Sthlm 1982, 84 sid

Carl-Otto Bergqvist & Birgitta Hammarsten

Starten av en vårdinstitution — en beskrivning av Östagaröden

Sthlms socialförvaltning, Metodbyrå 2, Rapport 23, 1982, 52 sid

Isaksson, Kerstin, Nordenstam, Karin & Penton, Ronald

Socialvärlden. Om mötet mellan socialarbetare och klient

Stockholms socialförvaltning, Metodbyrå 2, rapport 22, 1982, 245 sid

Hagberg-Dyberg, E., Holmberg, R. & Spångberg, L

Missbrukande kvinnor — en undersökning inom socialvården Stockholm

Stockholms socialförvaltning, Metodbyrå 2, rapport 21, Stockholm 1982, 87 sid

Maare Tamm

Barnets känslösvärld

Esselte studium, Akademiförlaget Göteborg 1982, 251 sid

Berit Hedeby

I de fördömdas värld. Rapport från kvinnofängelset

Zindermans, Uddevalla 1982, 222 s

Socialmedicinsk tidskrift nr 1 1982